

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2006-702-0055
Dok.: LFA41046

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Forslag til lov om ændring af lov om hold af heste (Objektivt erstatningsansvar og lovpligtig ansvarsforsikring for løsgående heste)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring, og Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret og samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Ankenævnet for Forsikring, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Landbrug, Dansk Køre Forbund, Dansk Ride Forbund, Datatilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forsikring & Pension, Hestens Værn, Hesteinternatet af 1999, Kommunernes Landsforening, Landbrugsrådet, Landsudvalget for Heste og Æselforeningen.

Justitsministeriet har endvidere modtaget bemærkninger til udkastet fra Dyrenes Beskyttelse.

I forhold til det udkast, der har været sendt i høring, er der foretaget følgende væsentlige ændringer i lovforslaget:

- Det objektive ansvar og pligten til at tegne ansvarsforsikring påhviler hestens ejer og ikke – som i lovudkastet – den til enhver tid værende besidder af dyret.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- Der er som følge heraf endvidere indsat en ny bestemmelse i § 30 b, hvoraf det fremgår, at bestemmelser i anden lovgivning om objektivt ansvar for skader forvoldt af løsgående heste, som påhviler hestens ejer eller andre, ikke finder anvendelse, hvis der kan pålægges ansvar i medfør af de foreslåede bestemmelser.
- Det er i pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at den gældende ansvarsdækning i de forsikringer, der normalt omfatter skader forvoldt af heste, efter Forsikring & Pensions umiddelbare vurdering tillige vil omfatte det foreslåede objektive ansvar for løsgående heste. Indførelsen af en pligt for ejere af heste til at tegne ansvarsforsikring, der dækker erstatningskrav som følge af det foreslåede objektive ansvar, forventes derfor alene at have begrænsede økonomiske konsekvenser for landets hesteejere.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger, herunder om lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret og samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Datatilsynet, Forbrugerombudsmanden, Hesteinternettet af 1999 og Kommunernes Landsforening har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Rigspolitiet kan tilslutte sig lovforslaget.

Forsikring & Pension har oplyst, at organisationen ikke har bemærkninger til det politiske ønske om at indføre et objektivt ansvar for person- og tingsskade, der forvoldes af løsgående heste, samt en pligt til at tegne en ansvarsforsikring, der dækker dette ansvar. Forsikring & Pension har endvidere oplyst, at organisationen på forsikringserhvervets vegne er indstillet på at oprette og administrere en puljelignende erstatningsordning for skader forvoldt af ukendte og uforsikrede heste, og at rammerne for en sådan ordning må overvejes nøje.

Landbrugsraadet, Dansk Landbrug og Landsudvalget for Heste har bemærket, at objektivt ansvar er – og efter organisationernes opfattelse bør vedblive at være – en absolut undtagelse i dansk ret.

Organisationerne anfører, at der ikke er proportionalitet i lovforslaget, når reglerne om objektivt ansvar og etablering af en lovpligtig forsikringsordning ses i sammenhæng med problemets omfang. Den foreslåede forsikringsordning vil alene være relevant i de tilfælde, hvor der ikke kan statueres sammenhæng mellem skaden og skadevolderens adfærd (f.eks. mangelfuld indhegning), samt i tilfælde, hvor den involverede trafikant har fravalgt en forsikringsordning, som kunne afhjælpe de økonomiske konsekvenser af et trafikuheld forårsaget af løsgående heste. Da Justitsministeriet ikke har kunnet redegøre for antallet af tilfælde, hvor den pågældende skadelidte ikke har kunnet opnå erstatning efter de gældende regler og eksisterende forsikringsordninger, kan organisationerne ikke anbefale, at der på det foreliggende grundlag indføres objektivt ansvar for hesteejere samt krav om en lovpligtig ansvarsforsikring.

Dansk Ride Forbund har oplyst, at forbundet ikke generelt er imod en lovgivning på dette område, men finder, at Justitsministeriet, inden der tages stilling til behovet for lovgivningsinitiativer på området, bør udarbejde en oversigt over antallet af ulykker, der involverer heste, hvor skadelidte ikke har opnået erstatning efter de gældende regler og forsikringsordninger.

Som anført under pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger kan bevisførelsen om årsagen til, at en hest er sluppet løs, i praksis ofte være vanskelig. Bilisten vil derfor ofte komme til at stå med de økonomiske konsekvenser af ulykken, selvom vedkommende er uden skyld i ulykken. Dette kan i visse tilfælde efterlade bilisten med en stor økonomisk byrde, idet bilens ansvarsforsikring ikke dækker skader på bilen, og forsikringen dækker heller ikke skader på bilens fører, medmindre der er tegnet en tillægsforsikring med førerpladsdækning.

Forsikring & Pension, der er forsikringsselskabernes brancheorganisation har oplyst, at man ikke er i besiddelse af oplysninger om antallet af ulykker, hvor en skadelidt bilist ikke har kunnet opnå erstatning efter de eksisterende forsikringsordninger efter et sammenstød med en løsgående hest i trafikken. Skader på bilens fører vil kunne være dækket af en ulykkesforsikring. I givet fald vil føreren endvidere kunne få erstatning fra en eventuel invalidedækning på en pensionsordning. Skader på bilen vil

kunne være dækket af en kaskoforsikring, men bilisten skal dog selv betale en eventuel selvrisiko, og en dækningsberettiget skade kan endvidere udløse en præmiestigning.

Ifølge oplysninger fra Forsikring & Pension er omkring 75-80 pct. af alle danskere omfattet af en ulykkesforsikring, der kan dække skader på bilens fører. Andelen af danskere mellem 30 og 64 år med en pensionsordning er ifølge oplysninger fra Forsikring & Pension ca. 81,9 pct. Forsikring & Pension skønner, at størstedelen af disse pensionsordninger indeholder en invalidedækning, der vil kunne udbetale erstatning ved førerens invaliditet. Forsikring & Pension er ikke i besiddelse af oplysninger om, hvor stort en andel af førerne, der er dækket af en tillæggsforsikring med førerpladsdækning.

Omkring 1 ud af 4 danske bilejere har ifølge oplysninger fra Forsikring & Pension ikke tegnet en kaskoforsikring, der dækker skader på bilen.

Forsikring & Pension har i forbindelse med høringen over for Justitsministeriet tilkendegivet, at det er organisationens umiddelbare vurdering, at ansvarsdækningen i de forsikringer, der efter gældende ret dækker de skader, som en hest forvolder på bil og personer i forbindelse med et trafikuheld, tillige vil omfatte det foreslåede objektive ansvar for løsgående heste. Forsikring & Pension bemærker, at man ikke på forhånd kan udelukke, at forsikringselskaber over tid vil tilpasse forsikringerne som følge af det udvidede ansvarsgrundlag eller justere præmieniveauet.

Lovforslaget må på den anførte baggrund forventes alene at have begrænsede økonomiske konsekvenser for landets hesteejere. Justitsministeriet finder på baggrund heraf, at det objektive ansvar, som i medfør af DL 6-10-2 allerede gælder for personskade forårsaget af løsgående heste på anden måde end ved trafikuheld, bør udvides til også at omfatte tingskade og personskade forvoldt ved sammenstød med biler.

Dansk Ride Forbund bemærker endvidere, at den samlede forsikringspræmie – der efter forbundets beregning må forventes at andrage ca. 52,2 mio. kr. – ikke står i rimeligt forhold til problemets omfang. Den foreslåede ordning vil dermed øge forsikringsbranchens indtjening på bekostning af den enkelte hesteholder. Dansk Ride Forbund har i den forbindelse oplyst, at der ikke efter forbundets opfattelse er statistisk grundlag for at konkludere, at der er en svagt stigende tendens i antallet af trafikulykker med løsgående heste.

Hestens Værn har oplyst, at foreningen ikke umiddelbart kan se, at der er noget hestevelfærdsmæssigt problem i at pålægge hesteejerne at holde deres heste ansvarsforsikret, såfremt omkostningerne hertil ikke bliver betydelige. Hestens Værn mener dog, at Justitsministeriet bør afvente Forsikring & Pensions afklaring af, om et objektivi erstatningsansvar for hesteejere vil kunne dækkes af de forsikringer, der almindeligvis dækker skader forvoldt af heste.

Som det fremgår ovenfor, er det Forsikring & Pensions umiddelbare vurdering, at ansvarsdækningen i de forsikringer, der efter gældende ret dækker de skader, som en hest forvolder på bil og personer i forbindelse med et trafikuheld, tillige vil omfatte det foreslåede objektive ansvar for løsgående heste.

Lovforslagets udvidelse af det gældende objektive ansvar samt indførelsen af en pligt til at tegne en ansvarsforsikring, der dækker erstatningskrav som følge af dette objektive ansvar, må på baggrund heraf forventes alene at have begrænsede negative økonomiske konsekvenser for landets hesteejere.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Ankenævnet for Forsikring har oplyst, at nævnet ikke har bemærkninger til lovforslaget. Ankenævnet modtager af og til klager fra bilister, der er utilfredse med, at bilens ansvarsforsikring har anerkendt at betale erstatning for hesten og ikke gør noget for at få hesteejeren til at betale for de skader, der er forvoldt på bilen. Nævnet behandler dog ikke sådanne klager fra skadelidte. Nævnet forventer fortsat at modtage klager over, at bilens ansvarsforsikring ikke gør noget for at få hestens ejer til at betale for skader på bilen, idet nævnet forstår lovforslaget således, at der kun er regres mod hesteejerens ansvarsforsikring, hvis der foreligger grov uagtsomhed. Nævnet oplyser i den forbindelse, at dette svarer til, hvad der gælder for skader forvoldt af hunde.

I det omfang en skade er dækket af en tingsforsikring – f.eks. en kaskoforsikring – er der i henhold til erstatningsansvarslovens § 19, som ikke foreslås ændret, intet erstatningsansvar for skadevolderen, medmindre den erstatningsansvarlige har forvoldt skaden forsætligt eller ved grov uagtsomhed, eller skaden er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller er-

hvervsmæssig virksomhed mv. Hvis der derimod ikke er tegnet en kaskoforsikring, vil skader på bilen fremover skulle betales af hesteejerens ansvarsforsikring.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (vedrørende den foreslåede § 30 a).

2.2. Reglernes samspil med de gældende regler om indhegning af heste

Dansk Ride Forbund foreslår, at problemet med løsgående heste i trafikken løses ved at fastsætte regler om indhegning af heste, idet mangelfuld indhegning er årsagen til ulykkerne. Dansk Ride Forbund anbefaler derfor regler om indhegning af heste. Forbundet bemærker i den forbindelse, at en eventuel lovgivning om forsikringsforholdene bør udskydes, indtil effekten af sådanne regler er kendt.

Dansk Køre Forbund og Dyrenes Beskyttelse finder, at lovforslaget er godt og nødvendigt. Organisationerne anbefaler dog, at lovforslaget tillige indeholder regler om, hvordan hestefolde skal være indhegnede for at forhindre, at hestene p.g.a. deres naturlige flugtinstant bryder gennem hegnet. Hvis der alene vedtages regler om, at besidderen af en hest i alle tilfælde er erstatningspligtig, vil der efter organisationernes opfattelse mangle et tilstrækkeligt incitament til at holde heste ordentligt indhegnede, hvilket kan medføre mange hegnsskader og ulykker.

Regler om indhegning af dyr er i dag fastsat i færdselsloven og i mark- og vejfredsloven. Det følger således af færdselslovens § 88, at ingen må lade heste, kreaturer mv. færdes på vej, uden at de er forsvarligt bevogtet. De må ikke tøjres således, at de kan nå ind på vejen. Hvis de ikke er tøjret, skal de være adskilt fra vej ved forsvarlig indhegning. Overtrædelse af bestemmelsen straffes med bøde, jf. færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1.

I forbindelse med Justitsministeriets svar af 14. februar 2007 på spørgsmål nr. S 1849 af 9. januar 2007 fra medlem af Folketinget Kim Christensen (DF) indhentede Justitsministeriet en udtalelse fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende reglerne i mark- og vejfredsloven om indhegning af dyr.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyste i den forbindelse bl.a. følgende:

”Det fremgår af § 1, stk. 1, i mark- og vejfredsloven, at enhver er pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på sit eget. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (fra 1953), at § 1, stk. 1, i få ord angiver det synspunkt, der er grundlæggende for de efterfølgende bestemmelser. Overtrædelse af bestemmelsen er ikke sanktioneret. Loven indeholder ingen bestemmelser om, hvordan husdyrene skal holdes på egen ejendom, herunder om indhegning af husdyr.

Lovens § 15 indeholder bestemmelser, hvorefter husdyr i almindelighed ikke må græsse eller tøjres på arealer, som hører til offentlige veje, eller tøjres så nær ved vejene, at de kan nå ind på dem. Tyre over 1½ år og uvane kreaturer må kun græsse på marker, der grænser til offentlig vej, hvis de er forsvarligt tøjrede eller bag betryggende hegn. Overtrædelse af bestemmelserne straffes med bøde. Bestemmelserne må betragtes som et supplement til § 88 i færdselsloven, jf. bemærkningerne til lovforslaget.”

Justitsministeren kan i medfør af § 20 i lov om hold af heste, der er trådt i kraft den 1. januar 2008, fastsætte nærmere regler om adgang til og indretning af fold mv. Justitsministeriet vil i forbindelse med fastsættelse af administrative regler i medfør af denne bemyndigelse vurdere, om de gældende regler på området er tilstrækkelige, eller om der er behov for en supplerende regulering.

Justitsministeriet kan ikke afvise, at fastsættelse af regler om indhegning af heste i et vist omfang vil kunne bidrage til at mindske antallet af trafikulykker med løsgående heste. Som anført under pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger kan heste reagere meget voldsomt, når der opstår situationer, som dyret opfatter som truende. Det vil derfor – uanset fastsættelse af sådanne regler – efter Justitsministeriets opfattelse være vanskeligt helt at undgå, at heste bryder ud af deres indhegning med en ikke ubetydelig risiko for skade på personer og ting til følge.

Henset til de begrænsede økonomiske byrder for landets hesteejere som følge af de foreslåede regler, er der derfor efter Justitsministeriets opfattelse uanset eventuelle regler om indhegning af heste behov for gennem de foreslåede regler at sikre skadelidte bilister, der ikke har tegnet en kasko- eller ulykkesforsikring, mod at stå med en økonomisk byrde efter trafikulykker med løsgående heste.

Æselforeningen finder umiddelbart, at det lyder fornuftigt med en bestemmelse om objektivt ansvar for heste. Foreningen bemærker i den forbindelse, at det må forventes, at man vil se flere løsgående dyr, herunder heste, når de nye EU-regler om formindsket strømstyrke i elhegn træder i kraft i 2009.

I forbindelse med Justitsministeriets svar af 8. marts 2007 på spørgsmål nr. S 1850 af 9. januar 2007 fra medlem af Folketinget Kim Christiansen (DF) indhentedes Justitsministeriet en udtalelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende reglerne om strømstyrken i dyrehegn.

Økonomi- og Erhvervsministeriet (Sikkerhedsstyrelsen) oplyste i den forbindelse bl.a., at der pr. 1. september 2006 er vedtaget en ny standard for elhegn med en overgangsperiode på 3 år. De danske myndigheder skal ifølge direktivet for produktsikkerhed lægge sådanne europæiske standarder til grund for deres risikovurdering.

Den strøm, som dyrene efter den nye standard kan blive udsat for, er ifølge Sikkerhedsstyrelsen uændret, idet grænsen for den energi, som dyrene påvirkes af, fortsat er på 5 Joule. Det er derfor Sikkerhedsstyrelsens opfattelse, at den nye europæiske standard har nøjagtig samme såkaldte sikkerhedsgrænse for dyr og derfor ikke vil medføre, at flere dyr slipper ud af deres folde.

2.3. Bemærkninger til lovforslagets afgrænsning

2.3.1. Det foreslåede anvendelsesområde

Landbrugsrådet, Dansk Landbrug og Landsudvalget for Heste bemærker, at andre løsgående dyr – som f.eks. vildt – også er involveret i trafikulykker, og at det er uklart, hvordan det forholder sig med erstatningspligten i den sammenhæng. Indførelsen af et objektivt ansvar for hesteejere er derfor kun en delvis løsning, der har som u hensigtsmæssig konsekvens, at trafikanter stilles forskelligt med hensyn til at opnå erstatning afhængig af, hvilket dyr, der er involveret i en trafikulykke.

Dansk Ride Forbund finder, at en lovgivning på området i givet fald bør indeholde en samlet løsning for alle trafikulykker, der involverer dyr, idet heste kun udgør en lille del af disse. Dansk Ride Forbund oplyser, at der ifølge oplysninger fra Skov- og Naturstyrelsen i en periode fra sommeren 2004 til sommeren 2005 er registreret 3.173 påkørsler af større

dyr, herunder 3.029 påkørsler af hjortevildt, der størrelsesmæssigt kan sammenlignes med en hest. Dansk Ride Forbund er ikke bekendt med forsikringsforholdene for hjortevildt, men finder det ikke proportionalt, at der alene foreslås regler om heste.

Æselforeningen har oplyst, at lovforslagets regler om objektivt ansvar mv. bør omfatte alle dyrearter, der bliver holdt i fangenskab, uanset om der er tale om erhvervsmæssigt dyrehold eller dyrehold på hobbyniveau. Foreningen bemærker i den forbindelse, at befolkningen får stadig mere fritid, flytter på landet og har dyrehold af forskellig art, som f.eks. æsler, kvæg, lamaer, hjorte, geder, kameler, strudse mv.

Som anført under pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger har Justitsministeriet overvejet, om udvidelsen af erstatningspligten og indførelsen af en forsikringspligt også burde omfatte andre større husdyr end heste. Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at andre større husdyr end heste ikke bør være omfattet af den foreslåede regulering, navnlig henset til at kun få trafikuheld involverer andre større husdyr end heste. I perioden 2001 til 2006 har således kun godt hvert tiende registrerede trafikuheld med dyr ifølge oplysninger fra Vejdirektoratet involveret andre større husdyr.

Ifølge oplysningerne fra Vejdirektoratet har direktoratet i samme periode registreret 1 ulykke, der involverer dådyr, 7 ulykker, der involverer kronhjorte samt 42 ulykker, hvor rådyr har været involveret med personskade eller materiel skade til følge. Dette svarer til godt en tiendedel af det samlede antal registrerede trafikuheld med dyr i perioden. Der synes endvidere på baggrund af de statistiske oplysninger fra Vejdirektoratet ikke at kunne udledes en stigende tendens i antallet af ulykker, der involverer disse dyr.

Antallet af påkørsler, der involverer dådyr, kronhjorte og rådyr, er dog givetvis større, idet Vejdirektoratet alene registrerer ulykker, hvor politiet er involveret. Det fremgår således af data, som Skov- og Naturstyrelsen har indsamlet via de registrerede schweishundeførere, at der i perioden fra sommeren 2004 til sommeren 2005 blev registreret 3.173 påkørsler af større dyr, herunder hjortevildt.

Skov- og Naturstyrelsen er ikke i besiddelse af oplysning om, hvor mange af de registrerede påkørsler, der har resulteret i tings- eller personskade på bilen eller bilens fører. Omfanget af skader forvoldt ved sådanne på-

kørsler må imidlertid antages være af begrænset omfang, idet det må antages, at politiet bliver tilkaldt ved alvorlige påkørsler, herunder ved uheld, hvor der sker personskaade.

Det bemærkes, at hjortevildt ikke har nogen egentlig ejer, medmindre der er tale om dyr, der hører til i et hjorteopdræt. Der vil derfor normalt ikke være noget ansvarssubjekt, som kan pålægges et objektivi ansvar og en pligt til at tegne en ansvarsforsikring.

Justitsministeriet har på den anførte baggrund ikke fundet, at der er anledning til at lade alle større dyr være omfattet af den foreslåede regulering.

2.3.2. Det foreslåede ansvarssubjekt – ejer/besidder

Forsikring & Pension har oplyst, at det er af afgørende betydning for forsikringserhvervet, at det bliver hestens ejer – og ikke besidderen af hesten – der bliver pålagt at tegne en ansvarsforsikring.

Forsikring & Pension bemærker i den forbindelse, at man herved bedre kan sikre, at hesten er forsikret hele året – uanset om den er opstaldet hos ejeren, på fold eller er opstaldet hos en anden end den faktiske ejer i en kortere eller længere periode. Forsikring & Pension bemærker endvidere, at man ved at lade forsikringspligten påhvile hestens ejer undgår grænsetilfælde, hvor der i konkrete tilfælde skal tages stilling til, hvem der har haft det overordnede ansvar for hesten og dermed skal anses som besidder, og at man undgår tilfælde, hvor en besidder, der blot skal passe hesten midlertidigt, glemmer at tegne en ansvarsforsikring for hesten. Forsikring & Pension bemærker endelig, at det kan synes urimeligt, hvis en besidder – der i øvrigt har handlet fuldt forsvarligt – gøres ansvarlig for skader forvoldt af en hest, som alene er brudt ud af sin indhegning, fordi hestens ejer ikke har lært hesten at gå på fold.

For at undgå tilfælde, hvor der i praksis vil kunne være tvivl om, hvorvidt der påhviler ejeren af en hest ansvar i medfør af DL 6-10-2 eller de foreslåede regler, foreslår Forsikring & Pension, at det i lovforslagets bemærkninger anføres, at de foreslåede regler går forud for bestemmelsen i DL 6-10-2.

Hestens Værn har oplyst, at der er behov for en afklaring af, hvornår ”besidderen” af en hest ikke længere er hestens ejer, men f.eks. en op-

stalter. Hestens Værn bemærker i den forbindelse, at heste i Danmark ofte er opstaldet på rideskoler og hestepensioner, der ejes af andre end hesteejeren. Det er i mange af disse tilfælde rideskolen eller pensionsstedet, der sørger for, at hesten trækkes til og fra fold samt at hegn, bokse og andet udstyr er i orden.

I det lovudkast, der har været sendt i høring, var det objektive ansvar og pligten til at tegne ansvarsforsikring pålagt besidderen af hesten.

Det bør efter Justitsministeriets opfattelse tilstræbes, at der ikke opstår usikkerhed om, hvem der er omfattet af de foreslåede regler, navnlig henset til, at de indeholder en strafsanktioneret pligt til at tegne ansvarsforsikring. Da heste i modsætning til hunde ofte vil være opstaldet i længere perioder hos en anden end den faktiske ejer, eksempelvis på en ride-skole eller hestepension, og da det sjældent vil give anledning til tvivl at fastlægge, hvem der er ejer af en hest, finder Justitsministeriet, at det objektive ansvar og pligten til at tegne ansvarsforsikring på dette område bør påhvile hestens ejer og ikke besidderen af hesten.

Justitsministeriet foreslår derfor, at det objektive ansvar samt pligten til at tegne en ansvarsforsikring, der dækker dette ansvar, skal påhvile hestens ejer.

Den omstændighed, at ejeren er ansvarssubjekt, vil i nogle situationer indebære, at der er objektivt ansvar efter flere regelsæt, og at der er flere objektivt ansvarlige skadevoldere (ejer og besidder). For at sikre en klar retstilstand i disse tilfælde er der i lovudkastet indsat en ny bestemmelse i § 30 b, hvoraf det fremgår, at bestemmelser i anden lovgivning om objektivt ansvar for skader forvoldt af løsgående heste, som påhviler hestens ejer eller andre, ikke finder anvendelse, hvis der kan pålægges ansvar i medfør af de foreslåede bestemmelser.

Justitsministeriet har i pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (vedrørende den foreslåede § 30 b), præciseret, at bestemmelsen indebærer, at DL 6-10-2 og § 3 i mark- og vejfredsloven, der begge pålægger besidderen af en løsgående hest et objektivt ansvar, ikke vil finde anvendelse i de situationer, hvor både en besidder og en ejer ellers ville kunne pålægges et objektivt ansvar for den forvoldte person- eller tingsskade. Er besidderen en anden end hestens ejer, vil besidderen i disse situationer kunne pålægges et

ansvar i medfør af dansk rets almindelige ulovbestemte erstatningsregel (culpa-reglen), hvis vedkommende har handlet forsættligt eller uagtsomt.

2.3.3. Fastlæggelsen af begrebet ”løsgående heste”

Æselforeningen har oplyst, at dyr, der går i en indhegning, efter foreningens opfattelse ikke er løsgående.

Som anført under pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger anses heste, der går i en indhegning, ifølge retspraksis for løsgående. Dette er bl.a. antaget af Vestre Landsret i afgørelserne refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, s. 1603, og Ugeskrift for Retsvæsen 2005, s. 1064.

2.3.4. De foreslåede bestemmelser om fordelingen af ansvaret

Forsikring & Pension har bemærket, at de foreslåede regler indebærer, at bilejeren også fremover risikerer at blive ansvarlig for skader på hesten, idet der med lovforslaget lægges op til, at hver part skal erstatte modpartens skader. Forsikring & Pension finder, at det bør overvejes, om hesteejeren selv skal bære det økonomiske tab som følge af skader på hesten, når hesten er blevet påkørt af en bil. En sådan ansvarsfordeling vil svare til, at ejeren af en hund i dag i praksis selv bærer tabet af hunden, hvis den er løbet ud foran en bil. Forsikring & Pension bemærker endvidere, at ejeren af en hest – der typisk er mere kostbar end en hund – ofte vil have tegnet en ulykkesforsikring for hesten.

Ved sammenstød mellem en bil og en hest vil både bilisten og hesteejeren være omfattet af et objektivt ansvar, hvis lovforslaget vedtages. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (vedrørende den foreslåede § 30 a), vil udgangspunktet i disse tilfælde være, at hver part bærer ansvaret for de skader, som modparten har lidt. Der kan dog i det konkrete tilfælde være grundlag for at nedsætte erstatningen hos en af parterne som følge af egen skyld eller helt lade erstatningen bortfalde. Dette må i sidste ende afgøres ud fra en vurdering af begge parters uagtsomhed.

De foreslåede regler indebærer således, at bilens ejer som udgangspunkt skal betale for de skader, som er forvoldt på hesten, medmindre der foreligger egen skyld hos hestens ejer.

Dette gælder også i tilfælde, hvor skader på hesten er dækket af en tingsforsikring, idet ansvarsfrihedsreglen i erstatningsansvarslovens § 19 ikke gælder for erstatningsansvar i medfør af færdselslovens regler om ansvar for motordrevne køretøjer, eller som i øvrigt er dækket af den lovpligtige ansvarsforsikring for køretøjet.

Justitsministeriet finder ikke, at der på dette område er grundlag for at fravige de almindelige erstatningsretlige regler..

2.4. De foreslåede reglers betydning for børn og unge

Landbrugsraadet, Dansk Landbrug og Landsudvalget for Heste anfører, at mange hesteejere er børn, der ikke på samme måde som myndige personer kan forventes at have overblik over de lovgivningsmæssige og forsikringsmæssige aspekter ved hestehold, og at erstatningspligtens rækkevidde og konsekvenser i den forbindelse ikke er tilstrækkeligt afklaret eller belyst.

De erstatnings- og forsikringsmæssige aspekter ved børns hold af heste adskiller sig ikke fra hundeområdet, hvor det påhviler besidderen at tegne ansvarsforsikring. Ifølge oplysninger fra Forsikring & Pension tegnes den lovpligtige ansvarsforsikring i disse tilfælde ofte af barnets forældre.

Som anført under pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger indebærer forslaget om, at der skal være tegnet ansvarsforsikring for hesten, ikke, at der ligesom på hundeområdet skal være tegnet en særskilt forsikring, men blot at erstatningskrav omfattet af det objektive ansvar skal være dækket af en forsikring. Som det fremgår ovenfor, er det Forsikring & Pensions umiddelbare vurdering, at ansvarsgrundlaget i de forsikringer, der efter de eksisterende ordninger dækker de skader, som en hest forvolder på bil og personer i forbindelse med et trafikuheld, tillige vil omfatte det foreslåede objektive ansvar. En mindreårig, der er ejer af en hest, vil derfor typisk være dækket af de forsikringer, forældrene har tegnet, f.eks. en familieforsikring.

Der vil derfor efter Justitsministeriets opfattelse næppe være væsentlige problemer i praksis.

2.5. Registrering af heste

Hestens Værn anfører, at en anvendelse af loven i praksis må forudsætte, at den enkelte hest og hestens ejer let kan identificeres, hvilket ikke er muligt i dag, da der ikke i Danmark er krav om registrering af heste. Hestens Værn finder derfor, at det vil være en nødvendig konsekvens af lovændringen, at der først indføres krav om central registrering af samtlige heste i Danmark. En registrering af heste vil efter Hestens Værn også være en gevinst for hestevevfærden.

Landbrugsraadet, Dansk Landbrug og Landsudvalget for Heste har bemærket, at der ikke i dag findes en entydig identifikation af heste i Danmark, idet der ikke – til forskel fra visse andre dyrearter – stilles krav om, at heste skal registreres og/eller mærkes. Organisationerne finder, at Familie- og Forbrugerministeriet (nu Økonomi- og Erhvervsministeriet) bør høres herom.

Som det fremgår ovenfor, vil det efter Justitsministeriets opfattelse sjældent give anledning til tvivl at fastlægge, hvem der er ejer af en hest, som er sluppet ud af en fold/indhegning. Justitsministeriet finder derfor ikke, at en registreringsordning er en nødvendig forudsætning for, at de foreslåede regler vil kunne fungere hensigtsmæssigt i praksis.

Som anført under pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger indeholder de foreslåede regler en bemyndigelse til justitsministeren til administrativt at fastsætte nærmere regler om forsikringspligtens gennemførelse. Justitsministeriet vil i forbindelse med fastsættelsen af administrative regler i medfør af denne bestemmelse efter drøftelse med Forsikring & Pension fastsætte regler om, at der skal etableres en puljelignende erstatningsordning, hvorfra der kan udredes erstatning i tilfælde, hvor en skade forvoldes af en hest, der ikke er omfattet af en forsikring – f.eks. fordi det undtagelsesvis ikke har været muligt at finde hestens ejer. Der vil således også i disse tilfælde kunne udredes erstatning til den skadelidte bilist.

Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionen ifølge oplysninger fra Fødevarerstyrelsen har fremsat et forslag til forordning om gennemførelse af Rådets direktiv 90/426/EØF og 90/427/EØF vedrørende en metode til identifikation af hovdyr, som har til formål at sikre en ensartet identifikation af dyr af hesteslægten inden for EU. Forordningsforslaget, der hører under Fødevarerministeriets område, er fortsat under forhandling.